

โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ในการปฏิเสธใน
“ธรรมศาสตร์ปรณ จากด้วยแบ่งควัตระกูล ผัวเมียพ่อแม่ลูก”
Syntactic structures of negation in
“thammasatpakarana chaduaibaengkhuatrakun phuamia phomaeluk”

จอมขวัญ สุทินนท์
Jomkwan Sudhinont

อาจารย์ประจำ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จังหวัดสงขลา 90110
Lecturer, Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University, Songkhla 90110, Thailand
Corresponding Author, E-mail: jomkwan.sud@psu.ac.th

Received: 3 January 2020, Revised: 28 February 2020, Accepted: 2 March 2020

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ในการปฏิเสธใน “ธรรมศาสตร์ปรณ จากด้วยแบ่งควัตระกูล ผัวเมียพ่อแม่ลูก” ได้แก่ การใช้คำสั่งปฏิเสธคำว่า “อย่า” และ “บ” ในภาษาถิ่นพายัพ และเพื่อศึกษาหน่วยทางภาษาในระดับวลีและประโยคโดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประโยคปฏิเสธใน “ธรรมศาสตร์ปรณ จากด้วยแบ่งควัตระกูล ผัวเมียพ่อแม่ลูก” ซึ่งได้มาจากการสุ่มตามความสะดวก เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ การสังเกต ผลการศึกษาพบการใช้คำปฏิเสธภาษาถิ่นพายัพ โบราณทั้ง 2 คำใน “ธรรมศาสตร์ปรณ จากด้วยแบ่งควัตระกูล ผัวเมียพ่อแม่ลูก” ดังนี้ คือ 1) การใช้คำสั่งปฏิเสธ “อย่า” และ 2) การใช้คำปฏิเสธ “บ” นั้น ยังคงมีโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ระดับวลีและประโยคเหมือนโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ในการปฏิเสธในภาษาไทยถิ่นเหนือและภาษาไทยมาตรฐานในคำว่า “ไม่” ในสมัยปัจจุบัน

คำสำคัญ : โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์, การปฏิเสธ, ธรรมศาสตร์ปรณ

Abstract

The objective of this article is to explore the syntactic structures of negation in “thammasatpakarana chaduaibaengkhuatrakun phuamia phomaeluk” which are the use of the imperative word “Ya (Do not)” and “Bo (no/not)” in the Northern Thai dialect and to investigate the language unit at the phrase and sentence levels in this qualitative research. The samples were negative sentences gathered from “thammasatpakarana chaduaibaengkhuatrakun phuamia phomaeluk” using convenience sampling. The instrument was observation. The study found that the two ancient northern Thai words were used as 1) the

imperative word “Ya (Do not)”, and 2) the refusing expression “Bo (no/not)”. The syntactic structures at the phrase and sentence levels are still the same as those of the present northern Thai dialect and the present standard Thai word “Mai (No/Not)”.

Keywords : Syntactic Structure, Negation, Thammasatpakarana

1. บทนำ

ธรรมชาติของทุกภาษามีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ภาษาไทยก็เป็นภาษาหนึ่งที่มีวิวัฒนาการจากอดีตถึงปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้น บ้างก็เกิดจากเหตุผลที่นักภาษาศาสตร์สามารถให้คำตอบได้ บ้างก็ไม่อาจให้เหตุผลได้เพราะตรรกะใช้ไม่ได้ไม่เหมือนกับภาษา (อุดม วโรตม์สิริขัตติ, 2538) ตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงในภาษา ได้แก่ การแปรของเสียงอันอาจเกิดจากการกลมกลืนเสียงตามเสียงที่นำมาข้างหน้า เช่น สิบเอ็ด เป็น สิบเบ็ด การผลัดเสียงตามเสียงข้างหลัง เช่น เต้าเจี้ยว เป็น เจ้าเจี้ยวการสับที่เสียงของคำที่มีเสียงสระติดกับเสียงเหลว เช่น ตะไกร เป็น กะไต การเปลี่ยนแปลงด้านศัพท์อันเกิดจากวัฒนธรรม ความรู้ความเชื่อ ความเป็นอยู่ของคนในสังคมที่เปลี่ยนไป รวมถึงอิทธิพลของภาษาอื่นเข้ามามีบทบาทในภาษาไทย ทำให้เกิดศัพท์ใหม่แทนที่ศัพท์เก่าที่หายไป เช่น แก่เทื่อ หมายถึง ผู้หญิงมีอายุสี่สิบหรือห้าสิบแล้ว แต่ยังไม่ว่างงาน (วิไลวรรณ ขนิษฐานนท์, 2526)

นอกจากการเปลี่ยนแปลงด้านเสียงและศัพท์ข้างต้นแล้ว ยังรวมถึงการเปลี่ยนแปลงด้านวากยสัมพันธ์ กล่าวคือ ปัจจุบันภาษาไทยมักจะเรียงคำแบบ นาม กริยา นาม แต่ในอดีตพบการเรียงคำแบบ นาม นาม กริยา ด้วย เช่น คนชายทั้งหลายลูกหญิงท่านปู่กริยานุเคราะห์ นาม กริยาหลัก เช่น ควรเจ้าเอื้อนบอกกล่าวแก่เจ้า แก่ท้าวขุนที่อู (ราชบัณฑิตยสถาน, 2551)

ประโยคปฏิเสธเป็นข้อความแสดงเจตคติจากมุมมองของผู้พูดว่าต้องการปฏิเสธ สิ่งปฏิเสธ หรือถามปฏิเสธ โดยแสดงด้วยคำว่า ไม่ ในประโยคบอกปฏิเสธทั่วไป แสดงด้วยคำว่า ไม่ให้ ห้าม และ อย่า ในประโยคคำสั่งปฏิเสธ และแสดงด้วยคำว่า ใคร...ไม่ ไม่...อะไร ทำไม่ ไม่ และไม่ใช่หรือ นอกจากนี้ประโยคปฏิเสธอาจแสดงรูปประโยคโดยปราศจากไม่ ในภาษาเขียนหรือในสุนทรพจน์ การใช้คำว่า เปลา ในการปฏิเสธ การใช้คำปฏิเสธ บ ในภาษาถิ่นและวรรณคดี ฯลฯ

“ธรรมศาสตร์ปรกรณ จาด้วยแบ่งควัตระกูล ผัวเมียพ่อแม่ลูก” เป็นกฎหมายเก่าภาคพายัพที่เกี่ยวกับครอบครัวและมรดก ต้นฉบับเป็นหนังสือสมุดไทยขาว บันทึกด้วยอักษรธรรมล้านนาภาษาไทยและภาษาบาลี ปรากฏตามหลักฐานที่นายสุต ศรีสมวงศ์ ผู้แปลต้นฉบับเป็นอักษรไทยปัจจุบัน เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2482 ว่า “หนังสือกฎหมายธรรมศาสตร์ปรกรณ... จะได้อ่านเมื่อใดนั้นไม่ปรากฏ แต่เข้าใจว่าเป็นหนังสือเก่าที่มีอยู่ในหอพระสมุดแห่งชาติ เมื่อครั้งหอสมุดยังอยู่ในพระบรมมหาราชวัง ส่วนถ้อยคำสำนวนนั้นก็นับว่าเป็นของเก่า...” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2551)

ธรรมศาสตร์ปรกรณฯ ประกอบด้วยกฎหมายครอบครัวมีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับเงื่อนไขการหมั้นการสมรส ความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยา บิดามารดาและญาติพี่น้องของสองฝ่าย เงื่อนไขการถือครองทรัพย์สินระหว่างสามีภรรยา สิทธิและหน้าที่ระหว่างบิดามารดากับลูก การฟ้องและการพิจารณาคดี ฯลฯ ส่วนกฎหมายมรดกมีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับทรัพย์สินมรดก ประเภททายาท สิทธิและสัดส่วนในการรับมรดกของทายาท ฯลฯ หลักเกณฑ์ดังกล่าวย่อมแตกต่างกันไปตามยุคสมัย ธรรมศาสตร์ปรกรณฯ นี้ สะท้อนให้เห็นสภาพสังคม เศรษฐกิจการ

ปกครอง ของสังคมไทยสมัยหนึ่ง ทำให้ผู้ศึกษาเข้าใจธรรมชาติทางมานุษยวิทยาของคนในสมัยนั้น รวมถึงจารีตประเพณี ตลอดจนหลักกฎหมายเก่าของสังคมไทย

ด้วยเหตุที่ธรรมศาสตร์ปรกรณฯ เป็นกฎหมายล้านนาโบราณสมัยรัตนโกสินทร์ ประมาณครึ่งแรกของ พุทธศตวรรษที่ 25 หรือพุทธศักราช 2400-2450 บันทึกด้วยภาษาท้องถิ่นพายัพอันมีศักดิ์ศรีและคุณค่าควรแก่ การอนุรักษ์เท่าเทียมกับภาษาท้องถิ่นอื่นๆ รวมถึงภาษาไทยมาตรฐาน อีกทั้งยังมีประโยคปฏิเสธปรากฏอยู่มาก ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของประโยคปฏิเสธใน “ธรรมศาสตร์ปรกรณฯ จากด้วยแบ่งควั ตระกูล ผัวเมียพ่อแม่ลูก” เพื่อศึกษาการใช้คำสั่งปฏิเสธที่ปรากฏ, การใช้ บ่ ปฏิเสธในภาษาถิ่นพายัพ ในรายละเอียดเรื่องชนิดของคำที่ปรากฏหน้าและหลังคำ บ่, บ่ ที่ปรากฏในหน่วยทางภาษาระดับวลีและ บ่ ที่ปรากฏในหน่วยทางภาษาระดับประโยค

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ในการปฏิเสธใน “ธรรมศาสตร์ปรกรณฯ จากด้วยแบ่งควั ตระกูล ผัวเมียพ่อแม่ลูก” ดังนี้

2.1 เพื่อศึกษาคำ “ปฏิเสธ” ได้แก่

2.1.1 การใช้คำสั่งปฏิเสธ “อย่า”

2.1.2 การใช้คำปฏิเสธ “บ่” ในภาษาถิ่นพายัพ

2.2 เพื่อศึกษาหน่วยทางภาษาระดับวลีและประโยคปฏิเสธ ได้แก่

2.2.1 การใช้คำปฏิเสธ “บ่” ที่ปรากฏในหน่วยทางภาษาระดับวลี

2.2.2 การใช้คำปฏิเสธ “บ่” ที่ปรากฏในหน่วยทางภาษาระดับประโยค

3. สมมุติฐานการวิจัย

โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของประโยคปฏิเสธใน “ธรรมศาสตร์ปรกรณฯ จากด้วยแบ่งควั ตระกูล ผัวเมียพ่อแม่ลูก” สมัยพุทธศักราช 2400-2450 ซึ่งบันทึกด้วยภาษาท้องถิ่นพายัพเหมือนกับโครงสร้างทาง วากยสัมพันธ์ของประโยคปฏิเสธที่เป็นภาษาไทยถิ่นเหนือและภาษาไทยมาตรฐานในสมัยปัจจุบัน

4. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาเรื่องโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ในการปฏิเสธใน “ธรรมศาสตร์ปรกรณฯ จากด้วยแบ่งควั ตระกูล ผัวเมียพ่อแม่ลูก” ใช้แนวคิดในการวิเคราะห์ 2 แนวคิด ได้แก่ 1) แนวคิดเรื่องปฏิเสธ (อดม วโรตม์ลิขิตต์, 2538) และ 2) แนวคิดเรื่องหน่วยทางภาษาระดับวลีและประโยค (สถาบันภาษาไทย, 2552) และมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่องโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ในการปฏิเสธใน“ธรรมศาสตร์ปรณ จาด้วยแบ่งควัตระกูล ผัวเมียพ่อแม่ลูก”ได้แก่ แนวคิดเรื่องปฏิเสธ และแนวคิดเรื่องหน่วยทางภาษาระดับวลี และประโยค ดังนี้

4.1.1 แนวคิดเรื่องปฏิเสธ

คำปฏิเสธเป็นคำวิเศษณ์ มักแสดงด้วยคำว่า ไม่ แต่อาจมีรูปคำอื่นแสดงการปฏิเสธบางกรณี เช่นคำว่า มิ หรือ บ่ และหากเป็นปฏิเสธสำหรับประโยคสั่ง ได้แก่ คำว่า อย่า อุดม วโรตม์สิกขิตต์ (2538) จำแนกคำปฏิเสธไว้ 8 ชนิดดังนี้

- 4.1.1 ไม่ สำหรับปฏิเสธทั่วไปหากประสงค์เน้นกริยา ใช้ ไม่ใช่ หรือ ไม่ได้
- 4.1.2 อย่า สำหรับคำสั่งปฏิเสธ
- 4.1.3 ปฏิเสธโดยปราศจาก ไม่ได้แก่ ใช่ มิใช่ว่า หาใช่ หาได้ ... ตามที่ ... เปล่า
- 4.1.4 เปล่า สำหรับปฏิเสธโดยปราศจาก ไม่
- 4.1.5 บ่ บ่มี บ่มีได้ สำหรับปฏิเสธในภาษาถิ่นและวรรณคดี
- 4.1.6 มิ มิใช่ มิได้ หามิได้ สำหรับปฏิเสธในภาษาเขียน ภาษาสุภาพ และสุนทรพจน์
- 4.1.7 หาใช่ ... ไม่ หา ... ไม่ หาได้ ... ไม่ สำหรับปฏิเสธในภาษาเขียน ภาษาราชการ สุนทรพจน์
- 4.1.8 ไม่ ที่ไม่ได้เป็นตัวกำหนดกริยา มีรายละเอียดดังนี้
 - 4.1.8.1 ไม่ นำหน้าสังขยา ก็ มีความหมายว่า ไม่มาก
 - 4.1.8.2 ไม่ นำหน้า ทุก หรือ ทั้ง สำหรับปวิตรรูปประโยค
 - 4.1.8.3 ไม่ นำหน้า หลาย เพื่อปฏิเสธการแสดงจำนวนโดยประมาณ

4.1.2 แนวคิดเรื่องหน่วยทางภาษาระดับวลีและประโยค

วลีและประโยคประกอบขึ้นจากคำที่เรียงต่อเนื่องกัน อย่างไรก็ตาม คำเพียงคำเดียวอาจทำหน้าที่เป็น 1 วลี และวลีเพียง 1 วลี อาจทำหน้าที่เป็น 1 ประโยคได้ (สถาบันภาษาไทย, 2552) ผู้ใช้ภาษาไทยย่อมทราบดีกว่าคำใดสามารถปรากฏอยู่หน้าหรือหลังคำใดได้ตามหลักภาษาไทย การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคำที่ร้อยเรียงกันนี้เรียกว่าวากยสัมพันธ์

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ในการปฏิเสธใน“ธรรมศาสตร์ปรณ จาด้วยแบ่งควัตระกูล ผัวเมียพ่อแม่ลูก” มีรายละเอียดดังนี้

งานวิจัยเรื่องพัฒนาการของคำปฏิเสธ “ไม่” (นิดา จำปาทิพย์ และพิทยาวัฒน์ พิทยาภรณ์, 2558) สันนิษฐานว่า ไม่ เกิดจากการรวมคำ มิ และ ได้ เนื่องจากพบความถี่ของคำ มิได้ สูงมากในสมัยอยุธยาตอนกลาง และพบความแพร่หลายของคำ ไม่ ในสมัยอยุธยาตอนปลาย คำว่าไม่จึงไม่น่าจะเกิดขึ้นระหว่างสมัยอยุธยาตอนกลางกับสมัยอยุธยาตอนปลาย และงานวิจัยเรื่องคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ อรรถศาสตร์ และวัจนปฏิบัติของรูปปฏิเสธ เปล่า ในภาษาไทย (จุริรา บำรุงกาญจน์ และกิ่งกาญจน์ เทพกาญจนา, 2560)

มีข้อสรุปว่า เปเล่มีคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ 2 ลักษณะ ได้แก่ เปเล่ ที่ผู้พูดใช้โต้ตอบในผลัดการสนทนาได้ โดยไม่มีคำแวดล้อม และเปเล่ที่ปรากฏหน้ากริยาวิเศษณ์และคำลงท้าย ซึ่งมีคุณสมบัติทางอรรถศาสตร์ร่วมกันในความหมายว่า ว่าง ไม่มีอะไรนอกจากตัวมันเอง และมีคุณสมบัติทางวจนปฏิบัติในการปฏิเสธ แก้ว ตัดบท และปิดบังความจริง

ผลการวิจัยของงานวิจัยข้างต้นเป็นการศึกษาในมุมมองภาษาศาสตร์เชิงประวัติซึ่งใช้แหล่งข้อมูลในอดีตสมัยอยุธยาตอนกลาง อยุธยาตอนต้น และแหล่งข้อมูลในสมัยปัจจุบัน จึงไม่ปรากฏปฏิเสธ บ่ ดังใน “ธรรมศาสตร์ปรกรณ จาด้วยแบ่งควัตระกูล ผัวเมียพ่อแม่ลูก” ซึ่งเป็นกฎหมายสมัยรัตนโกสินทร์ ประมาณครึ่งแรกของพุทธศตวรรษที่ 25 หรือพุทธศักราช 2400-2450 ที่มีใช้ภาษาถิ่น จึงได้ผลการศึกษาที่แตกต่างกัน

5. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีรายละเอียดการดำเนินการวิจัยดังนี้

5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

5.1.1 ประชากร คือหน่วยทางภาษาระดับวลีและประโยคใน “ธรรมศาสตร์ปรกรณ จาด้วยแบ่งควัตระกูล ผัวเมียพ่อแม่ลูก” ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2551)

5.1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ หน่วยทางภาษาระดับวลีและประโยคที่ปรากฏการปฏิเสธใน “ธรรมศาสตร์ปรกรณ จาด้วยแบ่งควัตระกูล ผัวเมียพ่อแม่ลูก” ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2551) ที่ได้จากการสุ่มตามความสะดวก (Convenience Sampling)

5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ตารางการบันทึกการสังเกต จากการสังเกตทางอ้อม (Indirect Observation) กล่าวคือ สังเกตจาก “ธรรมศาสตร์ปรกรณ จาด้วยแบ่งควัตระกูล ผัวเมียพ่อแม่ลูก” ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2551) และมีเค้าโครงกำหนดไว้ล่วงหน้า (Structured Observation) ดังรายละเอียดต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

5.2.1 กำหนดคำที่แสดงการปฏิเสธตามโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ในการปฏิเสธที่จะสังเกตไว้ล่วงหน้าอย่างชัดเจน

5.2.2 ศึกษา นิยาม และขอบเขตเรื่องปฏิเสธอย่างชัดเจน

5.2.3 บันทึกผลการสังเกตการปฏิเสธพร้อมตรวจสอบรายการ (Check List) การปฏิเสธ

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.3.1 ศึกษาแนวคิดเรื่องปฏิเสธ (อุตม วโรตม์ลิขิตต์, 2538) และแนวคิดเรื่องหน่วยทางภาษาระดับวลีและประโยค (สถาบันภาษาไทย, 2552) เพื่อพิจารณาขอบเขตการวิเคราะห์โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของประโยคปฏิเสธใน “ธรรมศาสตร์ปรกรณ จาด้วยแบ่งควัตระกูล ผัวเมียพ่อแม่ลูก” ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2551)

5.3.2 วิเคราะห์ข้อมูลโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของประโยคปฏิเสธใน “ธรรมศาสตร์ปกรณ จาด้วยแบ่งควัตระกูล ผัวเมียพ่อแม่ลูก” ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2551) ตามแนวคิดเรื่องปฏิเสธ (อุดม วโรตม์ลิขิตดี, 2538)

6. ผลการวิจัย

“ปฏิเสธ” ที่พบในงานวิจัยเรื่อง โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ในการปฏิเสธใน “ธรรมศาสตร์ปกรณ จาด้วยแบ่งควัตระกูล ผัวเมียพ่อแม่ลูก” มี 4 ลักษณะ ได้แก่ 1. คำสั่งปฏิเสธ “อย่า” 2. คำปฏิเสธ “บ่” ในถิ่นพายัพ 3. คำปฏิเสธ “บ่” ที่ปรากฏในหน่วยทางภาษาระดับวลี และ 4. คำปฏิเสธ “บ่” ที่ปรากฏในหน่วยทางภาษาระดับประโยค ดังนี้

6.1 คำสั่งปฏิเสธ “อย่า” ในธรรมศาสตร์ปกรณ จาด้วยแบ่งควัตระกูล ผัวเมียพ่อแม่ลูก

คำ อย่า มักใช้เพื่อบอกกล่าวล่วงหน้าในเชิงคำสั่ง ตักเตือน ขอร้อง หรือห้ามปราม (อุดม วโรตม์ลิขิตดี, 2538) ในธรรมศาสตร์ปกรณฯ พบการใช้คำสั่งปฏิเสธ อย่า ดังนี้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2551)

1. “ผู้ชายทั้งหลายลักเมียท่าน คั้นได้กับที่นอนควรฆ่าตายแล คั้นพันที่นอนลงคั่นไดสามคั่นแล้ว บ่ควรฆ่าเท่าทุบตีตั้งว่าฆ่าตายนั่นหื้อใหม่ 400 แลส่ายโทษลักเมีย เท้าวาย่าฆ่าเนอ”

คำว่า “อย่า” ใน (1) เป็นคำสั่งปฏิเสธเชิงห้ามปรามว่า ชายที่ลักลอบได้เสียกับภรรยาของผู้อื่น หากสามีพบขณะอยู่บนที่นอน สามีสามารถฆ่าชายชู้นั้นได้ แต่ถ้าพบเมื่อลงบันไดได้ 3 ขั้นแล้ว ไม่ควรฆ่าให้เพียงทุบตี แต่ถ้าฆ่าตาย ให้สามีถูกปรับใหม่ 400 อย่างไรก็ตาม ห้ามไม่ให้ฆ่า

2. “ยามนั้นพันจ่าม้า ก็มาเกิดหันพระยากับที่นอน จ่าม้าลวดถอดเอาสีกันไชยในแหวพระยาว่าจักฆ่าพัน แล พระยาว่ามึงอย่าพันกู ๆ จักหื้อข้าวของสมบัติมากหลายแก่มึงซะแล้วอัน”

“ยามนั้นจ่าม้าให้ว่า ข้างลงไปใส่หญาฆ่า พระยาพอยมาสู่เมียข้า ข้าได้กับที่นอน ข้าก็ชักเอาสีกันไชยได้ แล้วพระยาว่ามึงอย่าพันกูจักหื้อข้าวของแก่มึงซะแล้วอัน”

คำว่า “อย่า” ใน (2) เป็นคำสั่งปฏิเสธเชิงขอร้อง เมื่อจ่าม้ากลับมาจากเอาหญ้าไปให้ม้า แล้วเจอปะเจ้พารานสีร่วมประเวณีกับเมียของตนเอง จ่าม้าจึงถอดเอาดาบขจรไชยศรีจากเอวพระเจ้พารานสีมาจะฆ่าพระองค์ พระองค์กล่าวว่าอย่าพันพระองค์ พระองค์จะให้ทรัพย์สินสมบัติแก่จ่าม้า

3. “ข้าคนท่านลักหนีมายังเฌอนผู้ใดก็ดี ควรเจ้าเฌอนบอกกล่าวแก่เถ้าแก่ท้าวขุนหื้อรู้ อย่าฮื้อล่งสามวันเจ็ดวัน”

คำว่า “อย่า” ใน (3) เป็นคำสั่งปฏิเสธเชิงตักเตือนว่าหากข้าหนีไปอยู่ที่บ้านใคร เจ้าของบ้านต้องบอกกล่าวผู้ใหญ่ในหมู่บ้านภายใน 3-7 วัน

4. “ข้าหญิงข้าชายไปสู่กันแล้ว หากันแลปันกินเข้าน้ำคำกิน เจ้าเฌอนหากฮู้แล้ว บ่ด้วยบ่ตาม ว่าอย่ามาสู่มาหากันดังอัน”

คำว่า “อย่า” ใน (4) เป็นคำสั่งปฏิเสธเชิงห้ามปรามว่าถ้าข้าชายข้าหญิงไปมาหาสู่กัน แบ่งข้าวปลาอาหารกัน เจ้าของเรือนก็รับรู้แต่ไม่เห็นชอบด้วย และสั่งห้ามมิให้มาพบกัน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า พบการใช้คำว่า “อย่า” ในฐานะคำสั่งปฏิเสธ อย่าเชิงห้ามปราม ขอร้อง และตักเตือน ทั้งนี้การใช้คำสั่งปฏิเสธเชิงห้ามปรามอาจมีเจตนาเพื่อบอกให้ทราบก็ได้ เช่นใน (1) ในธรรมศาสตร์ปรกติ

6.2 คำปฏิเสธ “บ” ในภาษาไทยถิ่นพายัพในธรรมศาสตร์ปรกติ จากด้วยแบ่งควัตระกูล ผัวเมียพ่อแม่ลูก

คำ บ มักปรากฏในวรรณคดีและภาษาไทยถิ่นพายัพและไทยถิ่นอีสาน ใช้เป็นปฏิเสธเช่นเดียวกับคำว่า ไม่ หรือใช้เป็นคำถามเช่นเดียวกับคำว่า หรือไม่ หรือ ไหม ในภาษากลาง (อุดม วโรตม์สิขิตต์, 2538) ในธรรมศาสตร์ปรกติ พบการใช้ บ ปฏิเสธ ดังนี้

6.2.1 คำที่ปรากฏหน้า บ

คำที่ปรากฏหน้า บ อาจเป็นนามหรือสันธาน ดังนี้

6.2.1.1 นามที่ปรากฏหน้า บ

นาม หมายถึงคำที่ปรากฏหน้านามลักษณะ นี้ นั้น นั้น และ โนน ได้ ใช้เรียกคน สัตว์ สิ่งของ อันเป็นรูปธรรม และความคิด คุณภาพ มโนทัศน์ อันเป็นรูปธรรม อาจมีหน้าที่หลักเป็นผู้กระทำการหลัก ผู้กระทำการรอง ผู้มีประสบการณ์ ผู้รับการกระทำหรือรณบท จุดประสงค์ ผู้รับผลประโยชน์ และวิเศษณ์การ (อุดม วโรตม์สิขิตต์, 2538) ในธรรมศาสตร์ปรกติ พบนามและนามวลีที่ปรากฏหน้า บ ดังตัวอย่างต่อไปนี้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2551)

5. “มันบ่ควรกินสินแต่ง”

6. “คนชายทั้งหลายลูกหญิงท่านบ่สู้”

7. “คำนี้ในหญิงทั้งหลาย 12 คนนี้ บ่ควรชมลักษณะชายตาแล”

คำว่า “บ” ใน (5), (6) และ (7) ใช้ในลักษณะเดียวกับคำว่า “ไม่” ในตำแหน่งเดียวกัน กล่าวคือ ปรากฏหลังนามหรือนามวลีที่มีกปรากฏอยู่ต้นประโยคในภาษาไทยหรือที่เรียกกันทั่วไปว่าประธานซึ่งมีหน้าที่หลักเป็นผู้กระทำการมัน ใน (5), ลูกท่านหญิง ใน (6) และคำนี้ในหญิงทั้งหลาย 12 คนนี้ใน (7) ส่วน คนชายทั้งหลาย ใน (6) เป็นนามวลีอยู่ต้นประโยค แต่มีหน้าที่หลักเป็นอรรถบทซึ่งเป็นหัวข้อสำคัญของประโยคจึงอยู่ต้นประโยค

กล่าวโดยสรุปได้ว่า พบการใช้นามและนามวลีซึ่งมีหน้าที่หลักเป็นผู้กระทำการและอรรถบทปรากฏหน้าปฏิเสธคำว่า “บ” ในธรรมศาสตร์ปรกติ

6.2.1.2 กริยาที่ปรากฏหน้า บ

กริยา หมายถึงคำที่สามารถทำเป็นปฏิเสธได้ ได้แก่ กริยานุเคราะห์ กริยากัมมันต์ และกริยาสภาวะ ในธรรมศาสตร์ปรกติ พบกริยาและกริยาวลีที่ปรากฏหน้า บ ดังตัวอย่างต่อไปนี้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2551)

8. “อันโทษกลางเป็นบ่กลาง”

9. “หากเอาของท่านแล้ว หาสิ่งห่อบได้แลนอบหื้อวาระหว่างอันข้าบได้หื้อของเจ้าเพื่อนัน”

10. “เยยะเวียการบ่เหมือนใจ”

11. “ได้ชื่อว่าลักหื้อไหม 5 เท้า ดังว่าตัวไปลักเอาบ่เข้าเป็นอันลัก”

คำว่า “บ่” ใน (8) และ (9) ใช้ในลักษณะเดียวกับคำว่า “ไม่” ในตำแหน่งเดียวกัน กล่าวคือ ปรากฏหลังสันธานกริยาคำว่า “เป็น” ใน (8) สาเหตุกริยาคำว่า “หื้อ” ใน (9) ส่วน (10) และ (11) ปรากฏหลังกรรมกริยาสามัญวลีว่า “เยี่ยะเรียกการ” ใน (10) และ “ไปลักเอา” ใน (11)

กล่าวโดยสรุปได้ว่าในธรรมศาสตร์ปกรณ์ฯ พบการใช้สันธานกริยา สาเหตุกริยา และสามัญกริยา ปรากฏหน้าปฏิเสธคำว่า “บ่”

6.2.1.3 สันธานที่ปรากฏหน้าบ่

สันธาน หมายถึงคำสำหรับเชื่อมระหว่างคำกับคำ คำกับวลี วลีกับวลี และประโยคกับประโยค (อุดม วโรตม์สิขิตต์, 2538) ในธรรมศาสตร์ปกรณ์ฯ พบสันธานที่ปรากฏหน้าคำว่า “บ่” ดังตัวอย่างต่อไปนี้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2551)

12. “ตระกุลผู้หญิงต่ำเสีย ผู้ชายหื้อเลี้ยง คับเลี้ยงของอันมีหื้อผู้หญิงได้คั้นตระกูลเพียงกันหื้อแต่งแปลงเอา คับบ่สู้เอา หื้อไหมค่าชีวิต 300”

13. “เสียก็บ่สู้เสียหื้อผู้หญิงนันทายด้วยครรรดอัน”

14. “ผู้ใดหากได้กระทำควรใส่ทัณฑ์กรรม และบ่ใช้สาวแลเป็นแม่ฮ้างแม่หม้าย”

15. “หญิงมาสู่ซุที่ผู้ชายอยู่ดั่งอัน บ่ควรมีโทษ”

16. “เมียมึงสู้ๆ จึงสู้แล บ่ควรวาแล”

17. “พระยาไถยนั้นแล้วว่า เขาหากได้สู้เมียมันแท้แล จักควรเป็นโทษว่าบ่เป็นโทษชา”

18. “เมื่อลูกพ่อแม่ตายแล้วบ่ควรได้แล”

19. “อันบ่ควรเป็นข้ามีแต่มิตรอีก”

20. “ข้าก็ดีลูกก็ดีบ่มีเงินได้ไปไวยังเือนท่าน”

21. “หากหื้อลูกแต่เมื่อบ่ตายเทื่อนั้น”

คำว่า “บ่” ใน (12), (13), (14), (15), (16), (17), (18), (19), (20) และ (21) ใช้ในลักษณะเดียวกับคำว่า “ไม่” ในตำแหน่งเดียวกัน กล่าวคือ คำว่า “บ่” ปรากฏหลังคำว่า “คั้น” ใน (12) และคำว่า “อัน” ใน (19) ซึ่งเป็นสันธานที่ปรากฏหน้าประโยคนำ ปรากฏหลังคำว่า “ก็” ใน (13) ซึ่งเป็นสันธานที่ปรากฏหน้ากริยาลี ปรากฏหลังคำว่า “และ” ใน (14), คำว่า “ดั่งอัน” ใน (15), คำว่า “แล” ใน (16), คำว่า “ว่า” ใน (17), คำว่า “แล้ว” ใน (18) และคำว่า “เมื่อ” ใน (19) ซึ่งเป็นสันธานที่อยู่ระหว่างประโยคและปรากฏหลัง “ก็ดี...ก็ดี” ใน (20) ซึ่งเป็นสันธานคาบที่เกิดซ้ำในประโยค

กล่าวโดยสรุปได้ว่า พบการใช้สันธานที่ปรากฏหน้าประโยคนำ สันธานที่ปรากฏหน้ากริยาลี สันธานที่อยู่ระหว่างประโยค และสันธานคาบที่เกิดซ้ำในประโยคปรากฏหน้าปฏิเสธคำว่า “บ่” ในธรรมศาสตร์ปกรณ์ฯ

6.2.2 คำที่ปรากฏหลัง บ่

คำที่ปรากฏหลัง บ่ เป็นกริยาหรือกริยา ดังนี้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2551)

22. “ชาติเป็นเมียนานนี้บ่ควรทักที่สัจด์ บ่ควรถือเต้าถือนม”

23. “ผู้หญิงลักใจผัวบ่หื้อผัวรู้”

24. “จำม้าวามีลักชีตาย”

25. “ลูกจิกเอาแลบไค้หื้อแลขายเสีย”
26. “พี่น้องบ่คบยาแยงกันแลมกผิดเถียงกันหยาบข้า”
27. “ผู้ขายบ่ปรากฏด้วยชื่อไปสุไปหาเมียน้อยแล”
28. “ลูกขายนั้นเป็นข้าแม่มั่นบ่พันข้า”
29. “ผู้หนึ่งมีข้าวของมากหลายหาญาติได้”

คำว่า “บ่” ใน (22), (23), (24), (25), (26), (27), (28) และ (29) เป็นตัวชี้บ่งคำกริยาที่ตามมา และใช้ในลักษณะเดียวกับคำว่า “ไม่” ในตำแหน่งเดียวกัน กล่าวคือ ปรากฏหน้าคำกริยากริยานุเคราะห์ กริยากัมมันต์และกริยาสภาวะ “ควรทัก...ควรถือ...” ใน (22) เป็นกริยานุเคราะห์ที่มีปฏิเสธอยู่หน้า “หื้อ...รู้” ใน (23) เป็นสาเหตุกริยา “มี” ใน (24) เป็นภวกริยา “ไค้หื้อแลขายเสีย” ใน (25) เป็นกรรมกริยา (หน้ากริยาอื่น) ค”บยาแยงกันแลมกผิดเถียงกันหยาบข้า” ใน (26) และคำว่า “พัน” ใน (28) เป็นกรรมกริยาสามัญคำว่า “ปรากฏ” ใน (27) เป็นกรรมกริยาพิเศษ และคำว่า “ได้” ใน (29) เป็นกรรมกริยาสามัญท้ายประโยค

กล่าวโดยสรุปได้ว่า พบการใช้ภวกริยา สาเหตุกริยา กรรมกริยากรรมกริยาสามัญ กรรมกริยาท้ายประโยค กรรมกริยาพิเศษ และกริยานุเคราะห์ ปรากฏหลังคำปฏิเสธคำว่า “บ่” ในธรรมศาสตร์ปรกณ

6.3 คำปฏิเสธ “บ่” ที่ปรากฏในหน่วยทางภาษาระดับวลี

วลีหมายถึงคำเพียงหนึ่งคำหรือมากกว่าหนึ่งคำที่เป็นส่วนประกอบของประโยค กล่าวคือเป็นองค์ประกอบในระดับประโยค (สถาบันภาษาไทย, 2552) ในธรรมศาสตร์ปรกณ พบการใช้คำว่า “บ่” ปฏิเสธในหน่วยสร้างทางภาษาระดับวลี ดังนี้

6.3.1 นามวลี

นามวลี คือวลีที่มีนามหรือกลุ่มนามเป็นส่วนหลัก ทำหน้าที่เหมือนคำนาม ประกอบด้วยส่วนหลักกับส่วนขยายส่วนหลักของนามวลีจะต้องปรากฏเสมอ ส่วนขยายอาจปรากฏหรือไม่ก็ได้(สถาบันภาษาไทย, 2552) ในธรรมศาสตร์ปรกณ พบการใช้ บ่ ปฏิเสธในนามวลี ดังนี้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2551)

30. “ชายผู้บ่เชื่อแต่ก่อน แลมาด้านจากบ่ด้วยเมียท่าน”
ผู้บ่เชื่อแต่ก่อน เป็นนามวลี มี ผู้ เป็นส่วนหลัก และ บ่เชื่อแต่ก่อน เป็นกริยาวลีซึ่งเป็นส่วนขยาย
31. “เมียน้อยเจ้าขุนก็ดี คนเอนกก็ดี ผู้บ่มีค่าก็ดีควรแต่งหื้อเขาทีหนึ่งแล”
ผู้บ่มีค่าก็ดีเป็นนามวลี มี ผู้ เป็นส่วนหลัก และ บ่มีค่าก็ดี เป็นกริยาวลีซึ่งเป็นส่วนขยาย
32. “ลูกหลานบ่ได้สืบข้าผู้กินหนี้้นส่ายหนี้แล้วควรปล่อยแล”

ลูกหลานบ่ได้สืบข้าผู้กินหนี้้นเป็นนามวลี มี ลูกหลาน เป็นส่วนหลัก และ บ่ได้สืบข้าผู้กินหนี้้นเป็นกริยาวลีซึ่งเป็นส่วนขยาย

33. “เข้าของอันพอหอมเหยบมาแต่ยามบ่มีลูกเทื่อนั้น แม่เป็นผู้หอมเหยบบ่หื้อตกบ่หื้อตาย”
แต่ยามบ่มีลูกเทื่อนั้นเป็นนามวลี มี ยาม เป็นส่วนหลัก และ บ่มีลูกเทื่อนั้นเป็นกริยาวลีซึ่งเป็นส่วนขยายซ้อนอยู่ในคุณาปะโยค เข้าของอันพอหอมเหยบมา อีกชั้นหนึ่ง

34. “ผู้ขายบ่ปรากฏด้วยชื่อไปสุไปหาเมียน้อยแล มีลูกชื่อว่าวัตรแล”

ผู้ขายบ่ปรากฏด้วยชื่อไปสุไปหาเมียน้อยแล เป็นนามวลี มี ผู้ขาย เป็นส่วนหลัก และ บ่ปรากฏด้วยชื่อไปสุไปหาเมียน้อยแลเป็นกริยาวลีซึ่งเป็นส่วนขยาย

กล่าวโดยสรุปได้ว่า พบการใช้คำว่า“บ”ปฏิเสธรในนามวลี โดยมีสภานามและสรรพนามเป็นส่วนหลักของนามวลี ในธรรมศาสตร์ปกรณ์ฯ

6.4. คำปฏิเสธ “บ” ที่ปรากฏในหน่วยทางภาษาระดับประโยค

ประโยคเป็นหน่วยทางภาษาที่ใหญ่กว่าคำ สื่อความได้เนื้อความครบถ้วนสมบูรณ์ อย่างน้อยต้องประกอบด้วยกริยาวลี 1 กริยาวลีเสมอ (สถาบันภาษาไทย, 2552) ในธรรมศาสตร์ปกรณ์ฯ พบการใช้คำว่า“บ”ปฏิเสธในหน่วยสร้างทางภาษาระดับประโยค ดังนี้

6.4.1 บในประโยคซ้อนที่มีคุณานุประโยค

คุณานุประโยค คืออนุประโยคทำหน้าที่ขยายนามที่นำมาข้างหน้า อนุประโยคชนิดนี้มีคำเชื่อมคุณานุประโยค ที่ ซึ่ง อัน และคำเชื่อมคุณานุประโยคนั้นเป็นประธานของอนุประโยคด้วย (สถาบันภาษาไทย, 2552) ในธรรมศาสตร์ปกรณ์ฯ พบการใช้คำว่า“บ” ปฏิเสธในประโยคซ้อนที่มีนามานุประโยค ดังนี้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2551)

35. “ลูกผู้ที่บ่มากะทำการกิจการสั่งเท่าเหมือนลูกทั้งหลายดังอัน หื้อแบ่งค่ากัน”

ผู้ที่บ่มากะทำการกิจการสั่งเป็นคุณานุประโยคขยายนาม ลูก โดยมี ที่ เป็นคำเชื่อมคุณานุประโยค

36. “ผู้อันบมีผิวมีเมียอยู่อยู่ภูากพ่อแม่ ดังคั้วตระกูลกลางได้สองส่วน”

อันบมีผิวมีเมียอยู่อยู่ภูากพ่อแม่ เป็นคุณานุประโยคขยายสรรพนาม ผู้ โดยมี อัน เป็นคำเชื่อมคุณานุประโยค

37. “วัตถุอันบมียังมีมือพ่อแม่หื้อบควรได้แล”

อันบมียังมีมือพ่อแม่เป็นคุณานุประโยคขยายนาม วัตถุ โดยมี อัน เป็นคำเชื่อมคุณานุประโยค

กล่าวโดยสรุปได้ว่า พบการใช้คำว่า“บ”ปฏิเสธในประโยคซ้อนที่มีคุณานุประโยค โดยมีคำเชื่อมอัน และ ที่ ระหว่างคำนามที่นำมาข้างหน้ากับอนุประโยค ในธรรมศาสตร์ปกรณ์ฯ

7. สรุปและอภิปรายผล

7.1 สรุปผลการวิจัย

พบการใช้คำปฏิเสธใน“ธรรมศาสตร์ปกรณ์ฯ จาด้วยแบ่งคั้วตระกูล ผัวเมียพ่อแม่ลูก” จำนวน 2 คำ คือ 1) การใช้คำสั่งปฏิเสธคำว่า“อย่า” และ 2) การใช้คำปฏิเสธในภาษาถิ่นพายัพคำว่า“บ” ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ในธรรมศาสตร์ปกรณ์ฯ พบการใช้คำสั่งปฏิเสธ อย่า เชิงห้ามปราม ขอร้อง และตักเตือน นอกจากนี้ ยังพบการใช้คำสั่งปฏิเสธเชิงห้ามปรามที่มีเจตนาเพื่อบอกให้ทราบอีกด้วยส่วนคำปฏิเสธในภาษาถิ่นพายัพคำว่า“บ” พบการใช้คำที่ปรากฏหน้าคำว่า“บ” อันได้แก่ คำนาม คำกริยา และคำสันธาน คำที่ปรากฏหลังคำว่า“บ” พบว่าเป็นคำกริยาทั้งสิ้น อีกทั้งยังพบการใช้คำว่า“บ” ในนามวลี และคุณานุประโยคด้วย

โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ในการปฏิเสธใน“ธรรมศาสตร์ปกรณ์ฯ จาด้วยแบ่งคั้วตระกูล ผัวเมียพ่อแม่ลูก”อันเป็นกฎหมายล้านนาโบราณสมัยรัตนโกสินทร์ ประมาณครั้งแรกของพุทธศตวรรษที่ 25 หรือ

พุทธศักราช 2400-2450 ยังคงเหมือนโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ในการปฏิเสธในภาษาไทยถิ่นเหนือและภาษาไทยมาตรฐานในคำว่า “ไม่” ในสมัยปัจจุบัน

7.2 อภิปรายผล

ด้วย “ธรรมศาสตร์ปรกณ จาด้วยแบ่งควัตระกูล ผัวเมียพ่อแม่ลูก” เป็นกฎหมายไทยภาคพายัพที่บันทึกถ้อยคำสำนวนไทยภาคพายัพด้วยอักษรธรรมล้านนา จึงปรากฏคำว่า “บ่” ในความหมายว่า “ไม่” แม้จะมีหลักฐานปรากฏคำว่า “ไม่” ในภาษาไทยดั้งเดิมว่าเกิดจากการควบรวมเสียงมาจากคำว่า “มิได้” ในช่วงรอยต่อระหว่างสมัยอยุธยาตอนกลางและตอนปลาย (นิดา จำปาทิพย์ และพิทยาวัฒน์ พิทยาภรณ์, 2558) เนื่องจากเป็นสมัยที่ยังไม่ได้กำหนดให้ภาษาไทยภาคกลางถิ่นกรุงเทพฯ (ภาษาไทยมาตรฐาน) เป็นภาษาราชการ ยังไม่มีกฎหมายกำหนดให้ประชากรไทยเรียนหนังสืออย่างเป็นทางการ และการคมนาคมรวมถึงการสื่อสารยังไม่เจริญก้าวหน้า จึงยังไม่เกิดการสัมผัสภาษา กระทั่งยุคสมัยเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญให้ประชากรใช้ภาษาไทยภาคกลางถิ่นกรุงเทพฯ อันส่งอิทธิพลต่อทัศนคติของครอบครัวที่ประสงค์ให้สมาชิกในครอบครัวใช้ภาษาไทยภาคกลางถิ่นกรุงเทพฯ ได้เหมือนเจ้าของภาษา การอพยพย้ายถิ่น (ฉลิลิกา มหาพูนทอง และกัลยา ดิงศภัทย์, ม.ร.ว., 2561) ที่เกิดขึ้นด้วยการศึกษาและการทำงาน ไม่ว่าจะย้ายเข้าหรือย้ายออก เหตุผลเหล่านี้จึงเป็นที่มาของการสัมผัสภาษา และนำมาสู่การเปลี่ยนแปลงภาษาในที่สุดเช่นเดียวกับการเปลี่ยนแปลงบริบททางสังคมจึงนำมาสู่การเปลี่ยนแปลงกฎหมายที่ใช้ควบคุมประชากรท้องถิ่นเป็นกฎหมายที่บังคับใช้กับประชากรทั้งประเทศ

อย่างไรก็ตาม การศึกษาหน่วยทางภาษาระดับวลีและประโยคปฏิเสธ ได้แก่การใช้คำปฏิเสธ “บ่” ที่ปรากฏในหน่วยทางภาษาระดับวลีและการใช้คำปฏิเสธ “บ่” ที่ปรากฏในหน่วยทางภาษาระดับประโยคในบทความวิจัยฉบับนี้ เป็นการศึกษาตามมุมมองภาษาศาสตร์เชิงปัจจุบัน กล่าวคือ เป็นการศึกษาองค์ประกอบของภาษาว่าด้วยคำ วลี ประโยค แบบเน้นโครงสร้าง (วิลโลว์รอน ชนิษฐนันท์, 2526) โดยใช้แหล่งข้อมูลภาษาพายัพใน “ธรรมศาสตร์ปรกณ จาด้วยแบ่งควัตระกูล ผัวเมียพ่อแม่ลูก” ช่วงพุทธศักราช 2400-2450 จึงได้ผลการวิจัยดังปรากฏ หากปรับการวิจัยเป็นการศึกษาตามมุมมองภาษาศาสตร์เชิงประวัติ จะได้ผลในเชิงวิวัฒนาการการเปลี่ยนแปลง และขบวนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในภาษาพายัพ โดยการเปรียบเทียบข้อมูลภาษาพายัพ

8. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

8.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

แม้ประเทศไทยกำหนดใช้ภาษาไทยมาตรฐานในการบันทึกกฎหมายที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม การศึกษาและรู้จักภาษาพายัพยังเป็นประโยชน์ในการศึกษา “ธรรมศาสตร์ปรกณ จาด้วยแบ่งควัตระกูล ผัวเมียพ่อแม่ลูก” ซึ่งเป็นกฎหมายโบราณ เนื่องจากตัวบทในกฎหมายดังกล่าวยังมีข้อกำหนดร่วมในกฎหมายปัจจุบัน

8.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

8.2.1 ควรศึกษาตามแนวภาษาศาสตร์เชิงประวัติและเปรียบเทียบในมิติอื่น ๆ ได้แก่ การศึกษาอักษรและอักษรวิธีของอักษรธรรมล้านนา ระบบเสียง (โดยวิธีสืบสร้าง) รวมถึงประเด็นด้านความหมายใน “ธรรมศาสตร์ปกรณ จาด้วยแบ่งควัตระกูล ผัวเมียพ่อแม่ลูก”

8.2.2 ควรศึกษาตามแนวภาษาศาสตร์ปริชาน อันสะท้อนกระบวนการคิดซึ่งได้รับอิทธิพลจากประสบการณ์รับรู้เกี่ยวกับโลกประสบการณ์การใช้ภาษาใน “ธรรมศาสตร์ปกรณ จาด้วยแบ่งควัตระกูล ผัวเมียพ่อแม่ลูก”

8.2.3 ควรศึกษาตามแนวภาษาศาสตร์ชาติพันธุ์ อันสะท้อนลักษณะสำคัญบางประการในวัฒนธรรมใน “ธรรมศาสตร์ปกรณ จาด้วยแบ่งควัตระกูล ผัวเมียพ่อแม่ลูก”

8.2.4 ควรศึกษาตามแนวภาษาศาสตร์สังคม ในมิติภาษาไทยถิ่นภาคพายัพใน “ธรรมศาสตร์ปกรณ จาด้วยแบ่งควัตระกูล ผัวเมียพ่อแม่ลูก”

8.2.5 ควรศึกษาตามแนวภาษาศาสตร์วิพากษ์ อันเกี่ยวกับมุมมองการใช้ภาษาที่ซ่อนเร้นบางแง่มุมของเหตุการณ์ในสังคมในช่วงพุทธศักราช 2400-2450 ใน “ธรรมศาสตร์ปกรณ จาด้วยแบ่งควัตระกูล ผัวเมียพ่อแม่ลูก”

9. บรรณานุกรม

- ฉลิลิกา มหาพูนทอง และกัลยา ดิงศักดิ์, ม.ร.ว. (2561). การเปลี่ยนแปลงของภาษาไทยถิ่นภูเก็ตปัจจุบันผ่าน การสัมผัสภาษาถิ่น. *วารสารมนุษยศาสตร์*. 25(1) : 155-183.
- นิตา จำปาทิพย์ และพิทยาวัฒน์ พิทยาภรณ์. (2558). พัฒนาการของคำปฏิเสธ “ไม่”. *วารสารภาษาและวรรณคดีไทย (ฉบับพิเศษ)*. 32(1) : 1-39.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2551). *ธรรมศาสตร์ปกรณ จาด้วยแบ่งควัตระกูล ผัวเมียพ่อแม่ลูก ฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.
- รุจิรา บำรุงกาญจน์ และกิ่งกาญจน์ เทพกาญจนา. (2560). คุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์ อรรถศาสตร์ และวัจนปฏิบัติของรูปปฏิเสธ เปล่า ในภาษาไทย. *วารสารอักษรศาสตร์*. 46(2) : 295-343.
- วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์. (2526). *ภาษาศาสตร์เชิงประวัติ : วิวัฒนาการภาษาไทยและภาษาอังกฤษ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สถาบันภาษาไทย. (2552). *บรรทัดฐานภาษาไทย 3*. กรุงเทพฯ : สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- อุดม วัชรธรรมลิขิตต์. (2538). *ไวยากรณ์ไทยในภาษาศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.